

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

12 oktober 2022, 10:00u - 12:00u

Vergaderplaats

Teams (online)

Aanwezig

AOb, AVS, LAKS, MBO Raad, NRTO, PO Raad, VO Raad, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen

De inspectie heeft een aantal mededelingen:

-De data voor de ringen in februari en oktober 2023 zijn per email doorgegeven.

De datum voor het mei-overleg volgt zo spoedig mogelijk.

-Het februari-overleg zal in 2023 voor bestuurders zijn en niet voor beleidsmedewerkers. Hiertoe is besloten in verband met de bespreking van de standaard Basisvaardigheden, later in deze vergadering komt dit ook aan bod.

Er zijn geen mededelingen vanuit de deelnemers.

1a. Verslag Ring 1 d.d. 18 mei 2022

Dit verslag is ter informatie gedeeld, het is al vastgesteld via een schriftelijke ronde en verstuurd naar de Tweede Kamer.

2. Standaard Basisvaardigheden & Versterking Toezicht

Dit agendapunt bestaat uit drie onderdelen:

- a) Presentatie Standaard Basisvaardigheden in het kader 2023;
- b) Actualisering Onderzoekskaders (proces en planning);
- c) Toelichting op het Programma Versterking Toezicht van de inspectie.

a) Standaard Basisvaardigheden in het kader 2023

De inspectie informeert de deelnemers aan de hand van een presentatie over de standaard basisvaardigheden die zij voornemens is toe te voegen aan het onderzoekskader. Onder andere de aanloop naar en de eerste contouren van de standaard worden toegelicht.

In het Ringen-overleg op 15 februari 2023 wordt het ontwerp van de standaard besproken. Daarom heeft de inspectie besloten hiervan een overleg op bestuurlijk niveau te maken in plaats van een overleg op beleidsniveau.

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

Vervolgens is er ruimte voor vragen naar aanleiding van de presentatie.

De VO Raad constateert dat het gaat om inspanningen op verschillende niveaus en in verschillende rollen, zowel voor de school als het bestuur. Scholen moeten door het bestuur worden toegerust; wat wordt hierin van besturen verwacht? Daarnaast werden de doorlopende lijnen genoemd. Ook tussen het primair en voortgezet onderwijs loopt een lijn, toch zijn er ook verschillen. Hoe doe je recht aan basisvaardigheden ondanks deze verschillen?

De AOb vraagt naar de vormgeving van burgerschap en zelfredzaamheid, immers leerlingen moeten ook voldoende sociaal maatschappelijke competenties ontwikkelen. Taal en rekenen zijn meer tastbaar. Verder is ook de AOb benieuwd naar de doorlopende leerlijn, ook van vo naar mbo.

De MBO Raad bedankt de inspectie voor de presentatie. Hierin werd o.a. genoemd dat de standaard basisvaardigheden voor het mbo anders wordt gepositioneerd in het kader, de MBO Raad ontvangt hier graag meer duiding bij.

De PO Raad en vraagt naar de samenhang; er komt een aparte standaard, welke gevolgen heeft dit voor de al bestaande standaarden? Oftewel, wat is de status van deze standaard ten opzichte van de rest.

De inspectie gaat vervolgens in op de gestelde vragen.

Reactie op de vragen van de VO Raad:

Inspanningen en rol van besturen: deels is dit hetzelfde als de huidige situatie, het bestuur heeft integrale verantwoordelijkheid. Dit is nu al meer expliciet gemaakt in de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie op bestuursniveau (BKA). Dit moet doorwerken naar de scholen, daarom wordt een expliciete standaard gemaakt voor scholen en instellingen. De explicitering is daarmee nog helderder.

Doorlopende leerlijnen: er wordt gekeken naar de leerlijnen zoals die er nu zijn binnen het schoolsysteem. Voor taal en rekenen wordt gericht op de referentieniveaus, hopelijk stimuleert dat ook de samenhang. Maar de doorstroom blijft een aandachtspunt; de standaard geeft hopelijk meer aanleiding voor een gesprek hierover. Dit geldt ook voor de doorgaande lijn van vo naar mbo.

Reactie op de vragen van de AOb:

Zelfredzaamheid: soms krijgt de inspectie het verwijt dat door de focus op basisvaardigheden een versmalling plaatsvindt. De inspectie zet juist in op deze focus zodat iedereen zich in de maatschappij kan redden; niveau 2F is daarbij het minimale. Juist ook voor laaggeletterden gaat hem om verbreding, dit komt voor taal en rekenen tot uitdrukking in 2F. Ook burgerschap richt zicht op het 'zich redden in de maatschappij'.

Kortom: deze standaard is een uiting van de jarenlange focus op basisvaardigheden.

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

Reactie op de vraag van de MBO Raad:

De reden voor de afwijkende positionering van de standaard basisvaardigheden in het mbo-kader komt voort uit een eerdere discussie met het mbo-veld. Nu is het voornemen om de standaard op dezelfde manier in te zetten als die van examinering. De manier waarop de standaard wordt ingezet voor het oordeel is dus anders dan in het funderend onderwijs. De systemen in het mbo wijken af, de inspectie wil hier graag bij aansluiten.

Reactie op de vraag van de PO Raad:

Samenhang met andere standaarden: dit is een terechte vraag. Hier is de inspectie over aan het nadenken; het is een aparte standaard maar er is zeker samenhang, bijvoorbeeld met didactische vaardigheden. Het moet ook doortrekken in het handelen van de hele school. Er wordt kritisch gekeken naar het 'doortik-effect', het oordeel mag niet teveel of te weinig meewegen. Het heeft dus zeker de aandacht van de inspectie.

Verder wijst de inspectie naar aanleiding van de vragen over doorlopende leerlijnen ook op het borgende effect van examens. In de Staat van het Onderwijs is ook genoemd dat onduidelijk is in hoeverre examens borgen dat de niveaus gehaald worden. Dit geldt ook enigszins voor de eindtoets in het primair onderwijs. Een hoge score wijst niet per definitie op goede basisvaardigheden.

De PO Raad reageert op het gegeven antwoord over samenhang en benoemt dat er zorgen zijn over ongewenste neveneffecten. Het verzoek is om niet alleen het onderwijsveld maar ook de professionals zelf te betrekken en dit met hen door te spreken. De PO Raad kan hier ook een rol in spelen.

De NRTO refereert aan het proces en de invulling van burgerschap en benoemt dat zij andere doelgroepen hebben, voornamelijk jongvolwassenen. De vraag is of er nog gelegenheid is om daarover van gedachten te wisselen de komende maanden.

LAKS vraagt naar aanleiding van de opmerking dat minimaal niveau 2F moet worden behaald of er ook een consequentie aan hangt wanneer dit niet wordt behaald door scholen of scholieren.

De inspectie gaat in op de vragen van NRTO over burgerschap. De standaard volgt wat in de regelgeving staat; in samenhang moeten heldere doelen worden gesteld. De formulering zoals die in de wet is opgenomen komt ook in de standaard. Dit verandert het proces verder niet.

Op de vraag van LAKS over de consequenties antwoordt de inspectie dat er voor funderend onderwijs sprake is van een kernstandaard. Dit kan dus direct effect hebben op het oordeel over de school of het bestuur. Voor leerlingen heeft het geen consequenties, dat is de verantwoordelijkheid van de school.

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

In reactie op het aanbod van de PO Raad geeft de inspectie aan graag gebruik te maken van de mogelijkheid tot informeel overleg. De inspectie gaat graag het gesprek aan met leraren, bestuurders en schoolleiders.

De voorzitter vraagt de inspectie vervolgens om kort aan te geven wat het proces is voor de komende tijd en wat de deelnemers kunnen verwachten in het Ringen-overleg in februari.

In reactie hier op geeft de inspectie aan dat zij in februari hoopt te kunnen laten zien hoe de standaard eruit ziet en wat het effect op andere standaarden is. In de periode van nu tot aan het Ringen-overleg in februari vinden verschillende informele overleggen plaats.

De AOb vraagt wanneer de concepten verwacht kunnen worden. Zij willen deze graag met hun leden bespreken ter voorbereiding. De inspectie antwoordt dat dit lastig aan te geven is, aangezien het een snelkookpan is en de informele gesprekken ook gevoerd worden. De concepten worden begin januari verwacht. Wel kunnen de leden van de AOb betrokken worden bij deze informele gesprekken. De AOB neemt dit aanbod graag aan. De AVS sluit zich aan bij dit aanbod; de schoolleiders praten ook graag mee. Vervolgens bieden ook de VO Raad, de MBO Raad en de NRTO zich aan om deelnemers uit hun achterban aan te dragen voor de informele gesprekken.

b) Actualisering Onderzoekskaders (proces en planning)

Aan de hand van een korte presentatie schetst de inspectie het proces en de planning rondom de actualisering van de onderzoekskaders, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen actualisering en bijstelling. De belangrijkste data ('mijlpalen') in het proces worden genoemd. In het februari-overleg van de Ringen zal het volgende geagendeerd worden:

- Overzicht te verwerken wijzigingen
- Voorgenomen wijze van verwerken ('houtschool' WAS-WORDT lijst)

Naast bespreking in het Ringen-overleg komt er ook een schriftelijke reactieronde.

Hierover zijn geen vragen of opmerkingen vanuit de deelnemers.

c) Toelichting op het Programma Versterking Toezicht van de inspectie

De inspectie geeft een toelichting op het Programma Versterking Toezicht aan de hand van een poster met vier onderwerpen:

- Wat is het doel?
- Waar komt het uit voort?
- Wat gaan we doen?
- Wat is er nodig?

Bij 'Wat gaan we doen' zijn een aantal voorbeelden opgesomd: sneller onderzoek bij risico's op scholen, herijking onderwijsresultatenmodel, etc. Echter deze lijst is niet uitputtend en de inspectie stelt zich adaptief op.

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

De VO Raad vraagt of de verschillende partijen ook worden meegenomen in de (nog aanstaande) ontwikkelingen onder 'Wat gaan we doen'. De inspectie licht toe dat nog niet alles is uitgekristalliseerd, zo moet de toezichtbrief nog naar de kamer worden gestuurd. Het programma Versterking Toezicht was al eerder in gang gezet, ook kijkend naar bijvoorbeeld wetgeving die de inspectie een opdracht geeft. Adaptief wil zeggen dat de inspectie rekening houdt met eventuele nieuwe ontwikkelingen.

Het betrekken van de partijen zoals de VO Raad zal in ieder geval via de bestuurlijke overleggen verlopen. Onder Versterking Toezicht komen verschillende projecten te hangen, over het ene zal meer afstemming zijn dan over het andere. Over bijvoorbeeld de herijking van het onderwijsresultatenmodel zal meer overleg worden gevoerd dan het inkorten van reactietermijnen. De communicatie met het veld is hoe dan ook een aandachtspunt.

De PO Raad vraagt of er al iets te zeggen is over de planning van de genoemde herijking van het onderwijsresultatenmodel. De inspectie antwoordt dat dit naar verwachting zo'n twee jaar in beslag zal nemen, ook vanwege afstemming in de verschillende sectoren. Ook wordt gezien hoe de doorlopende leerlijnen een grotere plek kunnen krijgen in het model.

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor de inbreng en sluit dit agendapunt af.

3. Signalenroute

Aan de hand van een presentatie informeert de inspectie de deelnemers over de signalenroute. In 2021 is de signalenroute van de inspectie vernieuwd. De afdeling Klantcontact handelt nu zelfstandig laag-complexe signalen over bepaalde onderwerpen af. Daarnaast krijgen melders in toenemende mate een terugkoppeling over wat er met hun melding is gedaan.

De presentatie eindigt met twee vragen aan de deelnemers:

- Wat horen jullie over de signaalafhandeling bij de inspectie?
- Signalen komen op verschillende plaatsen binnen. Hoe kunnen we (samen) een breder beeld creëren?

De bespreking start met de behandeling van de eerste vraag.

Wat horen jullie over de signaalafhandeling bij de inspectie?

De inspectie benoemt dat Ouders & Onderwijs verhinderd is, echter hadden zij in een vorige bijeenkomst wel een aantal opmerkingen over signaalafhandeling door de inspectie. Het belangrijkste punt was dat voor klagers onze rol niet altijd duidelijk is; dus waarom sommige zaken wel en andere niet worden opgepakt.

De VO Raad merkt op dat de vraag op meerdere manieren kan worden geïnterpreteerd. Procesmatig gezien is de route bekend. Vanuit de inhoud bekeken is de vraag of de signalen de partijen bereiken; dit is heel wisselend. Soms is er vanuit de inspectie bij een signaal direct contact met de school of het bestuur, in andere gevallen komt het pas aan de orde bij een onderzoek. Dit is dus ook afhankelijk van de contactinspecteur. Degenen die gelijk worden

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

geattendeerd op een klacht zijn daar enthousiast over zodat er gelijk actie kan worden ondernomen. Tot slot roept de VO Raad op om secuur te zijn in het gebruik van de verschillende termen: klacht, signaal en melding.

De MBO Raad dankt de inspectie voor de verhelderende presentatie en vraagt de inspectie deze ook te delen na het overleg. Verder krijgt de MBO Raad niet veel feedback vanuit de achterban over dit onderwerp; dit loopt meestal via JOB MBO. De MBO Raad vraagt hen meestal naar acties voortkomend uit signalen.

De voorzitter geeft aan dat de presentatie na afloop van het overleg door de inspectie zal worden verspreid.

De PO Raad heeft weinig bijzonderheden te melden ten aanzien van de signalenroute. Wat er inhoudelijk is gedeeld is herkenbaar en er zijn bij de leden over het algemeen geen klachten over de afhandeling.

De NRTO sluit zich aan bij de opmerking van de PO Raad dat er vanuit de leden niet veel wordt gezegd over de signalenroute, wel kan dit worden meegenomen in de ledenoverleggen.

De inspectie reageert op de gemaakte opmerkingen. Het is herkenbaar dat het voor klagers niet altijd duidelijk is wat de inspectie wel of niet doet. Er wordt hard gewerkt aan verheldering op dit vlak, zowel qua inhoud van de terugmeldingen als in de algemene communicatie. Wat de inspectie wel en niet doet moet scherper en helderder zijn.

Voor wat betreft de gebruikte terminologie: de term 'melding' is algemeen en kan een vraag of signaal zijn. Daarnaast zijn er klachten, daarmee wordt bedoeld: klachten over de inspectie. Melders worden wel verwezen naar de klachtenprocedures van instellingen en dat is ook de route. Voor de vertrouwensinspectie (VI) geldt een ander proces. Die krijgt alleen telefonische meldingen en gaan via die weg in gesprek. De vertrouwensinspecteurs hebben ook een adviserende rol. Bij meldingen over seksueel misbruik en intimidatie komt er ook een overlegplicht bij. Andere meldingen worden doorgegeven voor het toezicht.

Als melders aangeven een klacht over een school te hebben wordt uitgelegd dat klachten bij de onderwijsinstelling moeten worden ingediend en dat de inspectie het oppakt als melding. De term signalen wordt vooral intern gebruikt.

Vervolgens komt de tweede stelling aan de orde:

Signalen komen op verschillende plaatsen binnen. Hoe kunnen we (samen) een breder beeld creëren?

De inspectie licht toe dat bekend is dat er ook meldingen binnenkomen bij Ouders & Onderwijs, JOB MBO en LAKS. Er is nog geen structurele uitwisseling hiervan; is het mogelijk om gezamenlijk een breder beeld te creëren?

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

AVS deelt hoe het bij hen is ingericht; zij hebben een ledenraad waarin actieve leden van AVS deelnemen en helpen om de juiste dingen te doen. Eenmaal per jaar is er een tweedaagse bijeenkomst waarvoor ook altijd een externe spreker wordt uitgenodigd. Het thema signalen staat daar ook op de agenda en de inspectie wordt daar voor uitgenodigd. Als er opmerkingen worden gemaakt over de inspectie kunnen die uitgewisseld worden. Kortom: er is jaarlijks overleg met de inspectie.

De voorzitter vraagt AVS of zij iets meer kunnen vertellen over deze bijeenkomsten; is er sprake van een open gesprek en een dialoog?

AVS geeft aan dat concrete punten ook via andere routes bij hen terecht komen. Er zijn ook informele gesprekken, die komen ook daar op tafel, rechtstreeks uit de praktijk. Het eerder genoemde gesprek (tweedaagse bijeenkomst) is meer algemeen, daar wordt een bepaald thema geagendeerd. Daarnaast is de setting niet al te groot (maximaal 20 deelnemers) en vinden de gesprekken gespreid over twee dagen plaats, waardoor de drempel om in gesprek te gaan laag is.

De voorzitter vraagt of er verder nog suggesties zijn. De inspectie vraagt daarop of LAKS nog ideeën heeft over het delen van signalen. LAKS geeft aan dat dit vooral bij de (beleids-)medewerkers ligt en zegt toe hierover intern navraag te doen. De inspectie neemt dit aanbod graag aan en wijst erop dat er wel uitwisseling plaatsvindt tussen LAKS en de WEX (Werkgroep Examinering), wellicht kan dit breder worden getrokken.

De voorzitter geeft een samenvatting; LAKS doet intern navraag en koppelt terug. De inspectie zoekt contact met Ouders & Onderwijs.

4. Evaluatie Ringenprotocol

De inspectie geeft een toelichting op dit agendapunt. De overleggen die we kennen als de Ringen zijn voorgeschreven in de WOT, met daarachter een gedachte van de wetgever. Het is goed als het georganiseerde onderwijsveld iets kan vinden van bijvoorbeeld de onderzoekskaders, en de Tweede Kamer wil dit ook graag weten. Er is daarom een protocol opgesteld door de inspectie. Daarbij is ook bepaald dat dit protocol af en toe moet worden geëvalueerd om te bezien of de kwaliteit kan worden verhoogd. Dit moet elke vier jaar worden gedaan.

Er zal daarom er binnenkort een vragenlijst worden rondgestuurd. Hiermee wil de inspectie een beeld opbouwen over hoe het overleg ervaren wordt. Bij deze vragenlijst wordt ook een toelichting op de achtergrond en de plek van het Ringen-overleg gegeven.

De voorzitter vult aan dat de evaluatie in het februari-overleg aan de orde komt.

De deelnemers hebben geen vragen op opmerkingen over dit agendapunt.

5. Rondvraag en sluiting

Er zijn vanuit de deelnemers geen opmerkingen voor de rondvraag.

Datum
december 2022

Onze referentie
34810886

Het eerstvolgende overleg vindt plaats op woensdag 15 februari 2023, dit is een bestuurlijk overleg. Hier zullen in ieder geval de volgende onderwerpen worden geagendeerd:

- Evaluatie Ringen-protocol
- Standaard basisvaardigheden
- Actualisering onderzoekskaders

Zoals gebruikelijk kunnen agendapunten worden ingediend bij de secretaris. Ook zal er een overzicht (langetermijnagenda) worden opgesteld en gedeeld.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.